

AF.2

A

Process e products

Process figurativ

1. Las scholaras ed ils scholars san sviluppar - sulets u en gruppas - ideas independentas da maletgs da differentas situaziuns e temas.		renviaments AS - Fantasia e creativad (6)
<i>Sviluppar in'idea per in maletg</i> Las scholaras ed ils scholars ...		
AF.2.A.1		
1	a	» san sviluppar atgnas ideas per maletgs da temas da lur mund da fantasia e da viver (p.ex. famiglia, animal, figuras e creaturas da fantasia).
2	b	» san sviluppar atgnas ideas per maletgs e dumondas che derivan da lur mund da fantasia e da viver e che pertutgan la natira, la cultura ed il mintgadi (p.ex. uman, flora e fauna, istorgias, ficziuns, scrittiras).
3	c	» san sviluppar atgnas ideas per maletgs e dumondas che derivan da lur sectur d'interess ed ambient social (p.ex. reclama, preschentaziun da sasezza, bellezza, lifestyle, munds virtuals, streetart).
2. Las scholaras ed ils scholars san realisar - sulets u en gruppas - process figurativs ed amplifitgar lur lingua figurativa.		renviaments AS - Fantasia e creativad (6)
<i>Rimnar ed ordinar, experimentar</i> Las scholaras ed ils scholars ...		
AF.2.A.2		
1	1a	» san rimnar ed ordinar materialias, chaussas e maletgs da l'agen mund da viver tenor agens criteris u tenor criteris prescrits sco era experimentar cun quels. » san trair a niz collecziuns ed experiments sco funtauna d'inspiraziun per lur ulteriur process figurativ.
	1b	» san s'avischinar avertamain en gieu ed experiment a situaziuns, scuvrir chaussas novas ed engrondir uschia lur pussaivladads da s'exprimer a moda figurativa.
2	1c	» san rimnar ed ordinar materialias, chaussas e maletgs da l'agen mund da viver e dals conturns pli vasts tenor criteris sco era experimentar cun quels. » san trair a niz collecziuns ed experiments sco funtauna d'inspiraziun per lur ulteriur process figurativ.
	1d	» san reagir en il gieu ed experiment a chaussas imprevisas, solar lur atenziun per detagls ed amplifitgar lur lingua figurativa.
3	1e	» san rimnar ed ordinar a maun da criteris materialias, chaussas e maletgs da contexts persunals ed esters sco era experimentar cun quels. » san trair a niz collecziuns ed experiments sco funtauna d'inspiraziun per lur ulteriur process figurativ.
	1f	» san acceptar en il gieu ed experiment il nunenconuscent, scuvrir particularitads e connexs e differenziar lur lingua figurativa.

		<i>Concentrar e sviluppar vinavant</i>	
AF.2.A.2		Las scholaras ed ils scholars ...	
1	2a	» san giuditgar lur maletgs ed obtegnair da quai impuls per l'ulteriura lavur.	
2	2b	» san giuditgar lur maletgs tenor criteris prescrits ed obtegnair da quai impuls per densifitgar u per sviluppar vinavant tals.	
3	2c	» san giuditgar l'idea e l'effect da lur maletgs tenor agens criteris u tenor criteris prescrits ed obtegnair da quai impuls per densifitgar u per sviluppar vinavant tals.	

AF.2

B

Process e products

Elements da basa da l'art figurativ

1. Las scolaras ed ils scolars san perscrutar l'effect d'elements da basa figurativs e duvrar per lur idea per in maletg.

 renviaments
 AS - Emprender e reflexiun [7]
Puncts, lingias, furmas

AF.2.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	1a	» san crear fastizs cun puncts e lingias cun densifitgar, sparpagliar, metter en retscha, cruschar. » san far furmas avertas, serradas, cun chantuns, radundas, organicas e geometricas.	
2	1b	» san empruvar e duvrar en moda lineara e planiva arranschaments diagonals, horizontals, verticals da puncts e da lingias. » san sviluppar e duvrar furmas entras contrasts, conturas e relaziuns dal positiv cun il negativ.	
3	1c	» san duvrar intenziunadamain arranschaments da puncts e da lingias per in effect linear, planiv e tridimensiunal. » san sviluppar e duvrar intenziunadamain furmas entras ina relaziun da la figura cun il funs, cun midar la grondezza, cun far reducziuns ed abstracziuns.	

Colur

AF.2.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	2a	» san maschadar ed ordinar colurs tenor preferenzas subjectivas.	ATT.2.C.1.3a
2	2b	» san maschadar or da colurs primaras colurs parentadas e cuntrarias e metter quellas en relaziun ina cun l'autra. » san distinguer, tscherner e duvrar la multifariadad da differentas nianzas da colur. » san maschadar e duvrar colurs conform ad objects.	ATT.2.C.1.3b
3	2c	» san maschadar colurs cun finas graduaziuns da la clerezza, dal colurit e da la saturaziun e duvrar ellas intenziunadamain. » san scuvrir dissoluziuns e relaziuns da colur, accordar ellas ina cun l'autra e duvrar ellas.	ATT.2.C.1.3c
	2d	» san maschadar colurs d'apparientscha e duvrar quellas cun intenziun.	

Spazi

AF.2.B.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	3a	» san construir ed endrizzar spazis cun material ch'è avant maun. » san dissegner u malegiar situaziuns tridimensiunals sin ina surfatscha bidimensiunala.	
2	3b	» san crear tridimensiunalitad cun mobiles, cun glisch e sumbriva, cun models e cun installaziuns e midar tala. » san verifitgar il spazi tridimensiunal cun gruppaziuns, cun relaziuns cler-stgir e/u davant-davos e preschentar quel sin ina surfatscha bidimensiunala.	
3	3c	» san perscrutar spazi en la natira, en l'architectura ed en il spazi public e concepir en moda tridimensiunala. » san preschentar spazi sin ina surfatscha bidimensiunala entras reducziun lineara, perspectiva da colur e d'aria.	

<i>Structura da la surfatscha</i>			
AF.2.B.1 Las scholaras ed ils scholars ...			
1	4a	» san - cun agid da structuradas - chaschunar in effect superficial glisch, grugl, tschurrà ed undegià.	
2	4b	» san - cun agid da structuradas - chaschunar in effect superficial differenzià en il maletg e vi da l'object (p.ex. pailus, chantunus, spinus, porus, cun foras).	ATT.2.C.1.1b
3	4c	» san - cun agid da structuradas - chaschunar in effect superficial differenzià en il maletg e vi da l'object e duvra quel intenziunadamain (p.ex. glischant, stagaglius, chanalà, sgrufignà).	ATT.2.C.1.1c
<i>Moviment</i>			
AF.2.B.1 Las scholaras ed ils scholars ...			
1	5a	» san far fastizs da moviment cun disegnar ritmicamain e cun malegiar gesticamain.	
2	5b	» san producir intenziunadamain cun lur corp fastizs da moviment cun action painting e cun squitsch rullant. » san preschentar muments da moviment e sequenzas da maletgs da figuras e d'objects animads.	
3	5c	» san - cun disegnar cun glisch - perscrutar e far fastizs da moviments cun lur corp. » san experimentar e mussar la preschentaziun dal moviment cun furmas cleras e diffusas, acceleratur e retardader.	

AF.2

C

Process e products

Proceduras d'art figurativ e metodos orientadas a l'art

1. Las scholaras ed ils scholars san perscrutar l'effect da proceduras figurativas e duvrar per lur idea per in maletg.

 renviaments
 AS - Emprender e reflexiun [7]
 AS - Corp, sanadad e motorica [1]
Dissegnar, malegiar

AF.2.C.1

Las scholaras ed ils scholars ...

1	1a	» san dissegner e malegiar a moda ritmica, lineara, planiva, scrivlanta e sfruschanta, cun tacs e pastrigls.	
	1b	» san variar il smatg sin il rispli u sin la colur cun dissegner e malegiar cun colurs cuvrintas sco era plitgusch transparentas.	
2	1c	» san dissegner cun gests (p.ex. a moda garmadia, precauta, svelta, plauna), frottar, scrivlottar, mantunar e malegiar bletsch-sin-bletsch.	
	1d	» san schraffar e malegiar intenziunadamain a moda cuvrinta.	
3	1e	» san schraffar a moda regulara ed irregulara sco era malegiar a moda transparenta e pastusa.	
	1f	» san schraffar a moda parallela, en crusch ed a travers e variar lur ductus da dissegner e da malegiar (p.ex. utilisaziun dal penel, smatg, gest).	

Stampar

AF.2.C.1

Las scholaras ed ils scholars ...

1	2a	» san far experiments da squitschar cun material, cun ils mauns e cun il corp ed applitgar quels squitschs.	ATT.2.D.1.5a
	2b	» san experimentar cun frottascha e squitsch da bul (p.ex. corda, gumma, cucun) ed applitgar quai.	
2	2c	» san experimentar cun squitsch da schablona e heliografia (p.ex. tetrapack, stiropor) ed applitgar quai.	ATT.2.D.1.5b
	2d	» san experimentar cun monotipia, squitsch rullant e squitsch a duas colurs ed applitgar quai.	
3	2e	» enconuschan differentas metodos da stampar e lur atgnadads (p.ex. spievlà, platta persa, stampa en seria, reproducziun) e san applitgar quellas cun intenziun.	ATT.2.D.1.5c
	2f	» san experimentar cun stampa en reliev, serigrafia e stampa cun linoleum ed applitgar quai intenziunadamain.	

Collaschar, montar

AF.2.C.1

Las scholaras ed ils scholars ...

1	3a	» san collaschar e montar cun stgarpar, tagliar, faudar e tatgar.	
	3b	» san experimentar cun la montascha cun mantunar, plunar, colliar e cumbinar ed applitgar tala.	
2	3c	» san collaschar e montar cun surpostar, tagliar en, volver si, arranschar e dar en quest connex in'attenziun speziala a las transiziuns ed a las colliaziuns.	

			renviaments
3	3d	» san experimentar cun collascha e montascha digitala ed applitgar talas (p.ex. relaziun dal maletg en il maletg, pèrs da maletgs).	MI - Producciun e preschentaziun
	3e	» san applitgar intenziunadamain collaschas e montaschas sco moda d'agir e da pensar (p.ex. cumbinaziuns da maletg irreals u surreals).	
Modellar, stgaffir, construir AF.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...			
1	4a	» san modellar cun cumponer a moda aditiva e furmar libramain e stgaffir e construir cun colliar, mantunar e tender.	
2	4b	» san modellar cun far davent e chavar or e stgaffir e construir cun unir, plegar e nuar.	
	4c	» san modellar cun defurmar e surfurmar e stgaffir e construir cun montar (p.ex. mobile, stabile).	
3	4d	» san modellar cun dissegner e furmar suenter las parts (p.ex. figura ed object) e stgaffir e construir cun storscher, tatgar e nuar.	
	4e	» enconuschan tecnicas aditivas, reductivas e constructivas e san applitgar quellas cun cleras intenziuns (p.ex. maletg dal corp, maletg tridimensiunal).	
	4f	» enconuschan furmas positivas e negativas, plastica chavorgia e cumpletta, sculptura, furma da cular, model tridimensiunal ed objects chinetics e san metter quels en scena en il spazi.	
Giugar, agir, inscenar AF.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...			
1	5a	» san agir cun objects, figuras u materialias ed inscenar munds da giugar (p.ex. giu dal mund pitschen, giu dal far-sco-sche).	
2	5b	» san inscenar l'agen corp, objects, figuras e spazis (p.ex. tableau vivant, mascras, spazis dal maletg cun glisch da color, giu cun las sumbrivas).	
3	5c	» san crear relaziuns tranter il spazi ed il corp cun performance ed action (p.ex. relaziuns nunusitadas, autoinscenaziun, installaziun interna).	
Fotografar, filmar AF.2.C.1 Las scolaras ed ils scolars ...			
1	6a	» san fixar fotograficamain situaziuns specificas.	
2	6b	» san observar differentas perspectivas, relaziuns da glisch e retagls dal maletg cun fotografar.	
3	6c	» san experimentar cun cuntrasts da color, vischinanza e distanza cun fotografar ed applitgar quai (p.ex. fotoroman, film da dissegns animads).	
	6d	» enconuschan meds figurativs tecnicos da la fotografia e dal film (p.ex. perspectiva, profunditad dal champ, format dal maletg) e san empruvar ed applitgar quels. » san elavurar digitalmain maletgs e films (p.ex. correcturas, tagl, montascha).	MI - Producciun e preschentaziun
	6e	» san far en la gruppa ina reportascha, documentaziun u in storyboard.	MI - Producciun e preschentaziun MU.5.A.1.g

2. Las scholaras ed ils scholars san applitgar metodas orientadas a l'art.			renviaments
Metodas orientadas a l'art Las scholaras ed ils scholars ...			
1	a	» san scuvrir pussaivladads da represchentar chaussas cun prender dapart, engrondir, empitschnir, volver e repeter.	
	b	» san represchentar a moda figurativa experientschas da l'udir, dal savurar, dal gustar, dal sa mover u dal palpar (p.ex. malegiar musica).	MU.5.B.1.a
2	c	» san experimentar cun pussaivladads da represchentar chaussas cun reproducir, alienar, transfurmar e plunar ed applitgar talas. » san experimentar cun pussaivladads da represchentar chaussas cun interpretar en moda diversa e spievlar ed applitgar talas.	
	d	» san represchentar a moda figurativa experientschas da l'udir, dal savurar, dal gustar, dal sa mover u dal palpar (p.ex. dissegner ritmus).	AF.3.A.1.1c MU.5.B.1.d
3	e	» san experimentar cun pussaivladads da represchentar chaussas cun abstrahar, reducir, cumbinar, variar e deconstruir, tscherner ed applitgar talas intenziunadamain.	
	f	» san represchentar a moda figurativa experientschas da l'udir, dal savurar, dal gustar, dal sa mover u dal palpar (p.ex. inscener musica sco videoclip).	MU.5.B.1.g

AF.2

D

Process e products

Materialias ed iseglia

1. Las scolaras ed ils scolars san experimentar cun characteristics ed effects da materialias e d'iseglia ed applitgar quellas en il process figurativ.

renviaments
AS - Corp, sanadad e motorica
[1]

Materialias graficas da malegiar e purtaders da maletgs

AF.2.D.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	1a	» san experimentar cun risplis da colur, cridas da tschaira, cridas da via e colurs liquidas e duvrar talas. » san experimentar cun differents palpiris, chartun, tavlas e piazza da pausa sco fund per maletgs e duvrar tals.	
	1b	» san far experiments da dissegner e da malegiar cun colurs natiralas, materialias natiralas e charvun ed applitgar quai. » san experimentar cun las characteristics da purtaders da maletgs (p.ex. tschitschant, refusant, glisch, grugl, porus) e duvrar talas.	
2	1c	» san experimentar cun risplis loms e dirs, cridas solviblas en l'aua e permanentas, gouache e colurs d'aua ed applitgar quels. » san experimentar cun stoffa, lain e vaider sco purtaders da maletgs e duvrar quai.	
	1d	» san experimentar cun tusch, grafit, pigments da colur e substanzas liantas ed applitgar tals. » san pruvà or e tscherner purtaders da maletgs (p.ex. carta postala, post-it, material reciclà, areal da scola).	
3	1e	» san experimentar cun colurs d'acril ed applitgar quellas. » san experimentar cun palpiri d'emballar, material d'emballadi e stampats sco purtaders da maletgs e duvrar quai.	
	1f	» san far experiments da dissegner e da malegiar cun materialias (p.ex. sanguin, colur or d'in vapurisader, colur d'iel, colur d'aquarel). » san duvrar cun cleras finamiras e variar purtaders da maletgs.	

Materialias plasticas, constructivas

AF.2.D.1

Las scolaras ed ils scolars ...

1	2a	» san applitgar massas plasticas, pappa, material reciclà, bindel adesiv, palpiri, sablun ed au a per ina preschentaziun tridimensiunala.	ATT.2.E.1.1a
	2b	» san far experiments plasticas cun arschiglia, lain, stoffa, fildarom, filfier e corda e duvrar quels materials per ina preschentaziun tridimensiunala.	ATT.2.E.1.1a
2	2c	» san experimentar cun l'effect da materialias plasticas e duvrar ellas per ina preschentaziun tridimensiunala.	
	2d	» san experimentar cun savun dir, gip, chartun fortitigà, folia da metal e da plastic sco material tridimensiunal ed applitgar quels materials.	ATT.2.E.1.1b
3	2e	» san experimentar cun l'effect da materialias plasticas e duvrar ellas per ina preschentaziun tridimensiunala differenziada.	
	2f	» san far experiments plasticas cun materialias (p.ex. betun porus, tschaira, platta d'offset) e duvrar ellas per ina preschentaziun tridimensiunala.	ATT.2.E.1.1c

Iseglia

Las solaras ed ils solaras ...

AF.2.D.1	
1	3a » san experimentar cun ils agens mauns sco iseglia. » san experimentar cun las pussaivladads d'applicaziun sco era cun l'effect da penels da zaidlas e da penels da chavels (p.ex. penel plat, radund, per tampunar), spungia e rollas da dar color.
2	3b » san sondar las pussaivladads d'applicaziun e l'effect d'iseglia construida sez, d'in cilinder per la stampa, spateglia e rolla e duvrar quella iseglia intenziunadamain.
3	3c » enconuschan las pussaivladads d'applicaziun e l'effect d'iseglia e san duvrar quella a moda correcta (p.ex. iseglia da modellar, da tagliar).